

Latvijas Republikas Valsts ieņēmumu dienesta
Muitas un uzņēmēju konsultatīvās padomes sanāksmes

PROTOKOLS

Sanāksme notiek 2019.gada 11.jūlijā pulksten 10:00
VID, 7.stāva sanāksmju zāle 7.5.21 (12.0.0-9), Talejas ielā 1, Rīgā

Sanāksmi vada:

Raimonds Zukuls Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora vietnieks muitas jomā,
Muitas pārvaldes direktors

Sanāksmē piedalās:

Jolanta Krastiņa Finanšu ministrijas Netiešo nodokļu departamenta direktora
vietniece, Muitas un akcīzes nodokļa nodaļas vadītāja

Marika Vībāne Finanšu ministrijas Netiešo nodokļu departamenta Muitas un
akcīzes nodokļa nodaļas vecākā eksperte

Iveta Šice-Trēde Pārtikas un veterinārā dienesta Robežkontroles departamenta
direktore

Egīls Krātiņš Latvijas Loģistikas asociācijas valdes loceklis

Gints Caune Latvijas Loģistikas asociācijas valdes loceklis

Andris Lubāns Autopārvadātāju asociācijas "Latvijas Auto" valdes priekšsēdētājs

Māris Ankalniņš Latvijas Tranzīta biznesa asociācijas padomnieks muitas un nodokļu
jautājumos

Edgars Ansons Latvijas Tranzīta biznesa asociācijas eksperts-konsultants muitas
jautājumos

Uģis Ūdris VAS „Latvijas dzelzceļš” Principāla pakalpojumu nodrošināšanas
daļas vadītājs

Artūrs Kokars Latvijas Aviācijas asociācijas valdes loceklis

Eligijus Jentkus Latvijas Aviācijas Asociācijas valdes loceklis

Jānis Tomsons Satiksmes ministrijas Tranzīta politikas departamenta referents

Inese Olafsone Latvijas Darba devēju konfederācijas tautsaimniecības eksperte

Vita Narnicka VID ģenerāldirektora vietniece, Informātikas pārvaldes direktore

Ainārs Baumanovskis Informātikas pārvaldes Pamatdarbības atbalsta informācijas sistēmu
daļas vadītājs

Guntis Bērziņš Nodokļu un muitas policijas pārvaldes Sadarbības daļas
Kriminālizlūkošanas vadības un attīstības nodaļas vadītājs

Juris Āzers Muitas pārvaldes Tranzīta un eksporta kontroles daļas vadītājs

Sanita Dzene Muitas pārvaldes Muitas tarifu un maksājumu piemērošanas daļas
vadītāja

Ģirts Pilāns Muitas pārvaldes Muitošanas procesu vadības daļas vadītājs

Jānis Ziediņš Muitas pārvaldes Muitošanas procesu vadības daļas Muitošanas
kontroles organizācijas nodaļas vadītājs

Lāsma Bogdane Muitas pārvaldes Muitas sadarbības un attīstības daļas vadītāja

Marika Salmiņa Muitas pārvaldes Muitas sadarbības un attīstības daļas Plānošanas
un organizācijas nodaļas vadītāja p.i.

Protokolē:

Inga Očagova VID Muitas pārvaldes Muitas sadarbības un attīstības daļas
Plānošanas un koordinācijas nodaļas vecākā muitas eksperte

Darba kārtības jautājumi:

1. Skaidras naudas deklarēšana uz robežas.
2. Elektroniskās muitas datu apstrādes sistēmas (EMDAS) darbība.
3. Turpmākās sadarbības jautājumi.
4. Dažādi jautājumi.

R.Zukuls atklāj sanāksmi un iepazīstina klātesošos ar darba kārtību.

1. G.Bērziņš sniedz prezentāciju par skaidras naudas deklarēšanu uz robežas:

- skaidras naudas deklarēšanas mērķis;
- skaidras naudas deklarēšanas pienākums;
- muitas amatpersonu pienākumi un tiesības;
- atbildība par skaidras naudas deklarēšanas pienākuma neizpildīšanu.

Sanāksmes dalībnieki jautā par skaidras naudas kontroles procedūru, tai skaitā par kārtību, kādā tiks veikta fizisko personu kontrole, šķērsojot Eiropas Savienības (turpmāk – ES) iekšējo robežu, kompetentajām iestādēm (amatpersonām), kuras ir tiesīgas veikt skaidras naudas kontroli uz ES iekšējām robežām un skaidras naudas deklarāciju aizpildīšanas kārtību.

G.Bērziņš, J.Ziediņš un Ģ.Pilāns sniedz skaidrojumu par kārtību, kādā VID amatpersonas veic skaidras naudas kontroli uz ES iekšējām robežām.

Sanāksmes dalībnieki diskutē par neskaidrajiem jautājumiem saistībā ar skaidras naudas deklarēšanu uz ES iekšējām robežām, kā arī par skaidras naudas izcelsmi pamatojošiem dokumentiem.

Komersanti norāda uz informācijas trūkumu jautājumā par skaidras naudas deklarēšanu uz ES iekšējām robežām un uzsver nepieciešamību organizēt informatīvu kampaņu sabiedrības informēšanai par jautājumiem, kas saistīti ar skaidras naudas deklarēšanu uz ES iekšējām robežām.

2. Turpmākās sadarbības jautājumi.

R.Zukuls ierosina veidot ekspertu darba grupas specifisku jautājumu padziļinātai izpētei un risināšanai. Katra darba grupa izskatīs vienu no problēmjautājumiem, kas tika aktualizēti šā gada 18.jūnijā notikušajā MP, tranzīta un loģistikas nozares un Satiksmes ministrijas pārstāvju sanāksmē, tai skaitā par kravu pārvietošanu vienas ostas ietvaros un starp dažādām Latvijas ostām, galvojuma piemērošanu, kravu izvešanu no pagaidu uzglabāšanas vietas pārbaudes veikšanai un citiem jautājumiem. Par katru no izskatāmajiem jautājumiem tiks noteikta atbildīgā MP amatpersona, nepieciešamības gadījumā piesaistot ekspertus un FM pārstāvi vai arī lūdzot FM sniegt viedokli konkrētajā jautājumā. Aicina komersantus iesaistīties darba grupu darbā vai virzīt savus pārstāvjus dalībai darba grupās, atbilstoši tajās izskatāmajiem jautājumiem. Par darba grupās rastajiem risinājumiem tiks sniegta informācija Muitas un uzņēmēju konsultatīvās padomes (turpmāk – MUKP) sanāksmes dalībniekiem.

3. Dažādi jautājumi.

3.1. R.Zukuls informē, ka Latvijas un Krievijas muitas sadarbības grupas VII sēdes laikā Krievijas muitas dienests tika uzrunāts piedalīties MUKP sanāksmē, lai izskaidrotu Latvijas uzņēmējiem marķēšanas prasības noteiktajām preču grupām un sniegtu informāciju par navigācijas plombu piemērošanas noteikumiem tranzīta kravu

pārvaldījumos Krievijas Federācijas (turpmāk – KF) teritorijā. Jautā, vai minētais jautājums komersantus interesē un vai tas ir aktuāls.

Sanāksmes dalībnieki atzinīgi novērtē piedāvāto iespēju iepazīties ar navigācijas plombu piemērošanas noteikumiem tranzīta kravu pārvaldījumos KF.

R.Zukuls informē, ka uz nākamo MUKP sanāksmi tiks uzaicināti Krievijas muitas dienesta un kompetento iestāžu pārstāvji, lai informētu par navigācijas plombu piemērošanas noteikumiem.

M.Ankalniņš ierosina papildus lūgt Krievijas muitas dienesta pārstāvi sniegt skaidrojumu saistībā ar no Somijas muitas saņemto informāciju par ieceļošanas aizliegumu KF tām fiziskajām personām, kurām ir parādsaistības (nenomaksātas soda naudas, nodokļi, muitas nodoklis) KF. Ir izveidota speciāla datu bāze, kurā fiziskas personas var pārlicināties par parādu esamību KF.

R.Zukuls komentē, ka tas varētu būt saistīts ar muitas saistību neizpildi līzīngā ņemtajiem transportlīdzekļiem. MP ir nosūtījusi līzīnga kompānijām no KF saņemto informāciju par līzīnga transporta līdzekļiem, attiecībā uz kuriem Krievijas muitas dienestam ir informācija par muitas saistību neizpildi. Ir saņemta informācija no KF par datu bāzi, kas sniedz iespēju fiziskām personām pārbaudīt saistību (parādu) esamību KF, tai skaitā parādu esamību muitas jomā. Līdzīga datu bāze juridiskām personām no Krievijas muitas puses netiek piedāvāta.

L.Bogdane informē, ka saņemta informācija arī par to, ka KF plāno paplašināt izveidoto fizisko personu datu bāzi, iekļaujot tajā informāciju arī par nenomaksātām soda naudām, nodokļiem.

3.2. Turpmākā muitas attīstība personāla resursu nepietiekamības apstākļos.

R.Zukuls informē par izveidojušos situāciju MP saistībā ar personālresursu trūkumu. VID vadība ir informēta par akūto personāla trūkumu muitā un izveidojušās situācijas negatīvo ietekmi uz MKP darbu. Akūtākais personāla trūkums ir Rīgas MKP daļas muitas kontroles punktos. MP vadība aktīvi strādā, lai rastu iespējamus risinājumus MKP darba nodrošināšanai, pārskatot arī iekšējos MP resursus. Kā iespējamie situācijas risinājumi tiek izskatīta iespēja samazināt veicamo muitas kontroļu skaitu, kā arī strādāt pie deklarāciju automatiskās izlaišanas, kas ir saistīta ar informācijas sistēmu attīstību.

E.Krātiņš norāda, ka jau tagad ievērojami ir pieaudzis importa muitas procedūras noformēšanai patērētais laiks. Jāņem vērā, ka lielai daļai preču nevar piemērot automatisko izlaišanu, jo uz tām tiek attiecināti dažādi ierobežojumi un tās tiek novirzītas uz “dzeltenu ceļu”.

I.Šice-Trēde informē par pāreju uz TRACES NT š.g. 14.decembrī un to, ka izveidotā jaunā platforma būs savienota ar EMDAS, tādējādi nodrošinot ātrāku informācijas apmaiņu starp muitas dienestu un Pārtikas un veterināro dienestu (turpmāk – PVD) un nekavējot muitas dokumentu noformēšanu.

E.Krātiņš norāda uz problēmām, kas radās ar jaunajiem elektroniski parakstītajiem fitosanitārās robežkontroles dokumentiem (*CHED-PP*) – kādā formā tos pieņem Importa MKP, bet atzīst, ka problēmas tika novērstas. Jautā par iespēju datus no tranzīta deklarācijām attiecībā uz veiktajām PVD kontrolēm pārņemt automatiski. Piemēram, ja komersants ir ievadījis PVD kontroles dokumenta numuru tranzīta deklarācijā, tad tas automatiski parādās arī importa deklarācijā, un ja datu pārbaude neinformē par kļūdām, papildus šo dokumentu neprasa un nenovirza uz “dzeltenu ceļu”.

R.Zukuls informē, ka šo jautājumu ir plānots izskatīt, tiekoties ar PVD pārstāvjiem.

J.Tomsons saistībā ar personālresursu trūkumu MKP ierosina izskatīt iespēju VID mājaslapā ievietot komersantiem informāciju par aktuālāko robežšķērsošanas situāciju MKP.

R.Zukuls norāda, ka šobrīd komersantiem VID mājaslapā ir pieejama informācija par rekonstrukcijas darbiem, kas tiek veikti MKP un varētu kavēt robežas šķērsošanu. Aicina komersantus muitas procedūru kārtīšanai Rīgas brīvostas MKP, ņemot vērā ostu noslodzes specifiku, iespēju robežās izvēlēties laika periodu, kad MKP ir mazāka noslodze.

E.Krātiņš uzsver, ka vislielākās problēmas ir ar importa procedūru noformēšanu, kam tiek patērēts ļoti ilgs laiks, līdz ar to negatīvi ietekmējot uzņēmējdarbību (patērētais laiks, dīkstāves un ar to saistītās izmaksas u.c.).

R.Zukuls informē, ka tiek meklēti risinājumi, lai nodrošinātu importa muitas deklarāciju savlaicīgai noformēšanai nepieciešamos personālresursus.

U.Ūdris norāda uz problēmjaudājumu saistībā ar ieviešanas kopsavilkuma deklarācijas iesniegšanu dzelzceļa kravu pārvadājumos. Atsevišķos gadījumos dzelzceļa kravu pārvadājumu specifikas dēļ (saistībā ar atgrieztajiem vagoniem) nav iespējama kopsavilkuma deklarācijas savlaicīga iesniegšana un līdz ar to tas tiek traktēts kā administratīvais pārkāpums.

E.Ansons akcentē jautājumu par kopsavilkuma deklarācijām arī attiecībā sauszemes MKP atpakaļ atgrieztajām kravām. Nepieciešams informēt autopārvadātājus, kā rīkoties šādā situācijā.

R.Zukuls vērš komersantu uzmanību uz konstatētajiem gadījumiem, kad, iesniedzot muitas deklarācijas, tiek uzrādīta nederīga pilnvara.

Aicina komersantus saistībā ar breksitu iepazīties ar VID un Eiropas Komisijas Nodokļu politikas un muitas savienības ģenerāldirektorāta (TAXUD) mājaslapā pieejamo informāciju par izmaiņām, kas ietekmēs komersantus pēc Apvienotās Karalistes izstāšanās no ES. Papildus aicina uzņēmēju asociāciju pārstāvjus par gaidāmajām izmaiņām informēt tos komersantus, kuri pašlaik veic preču piegādi no/uz Apvienoto Karalisti un kuri pēc breksita kļūs par muitas klientiem.

4. A.Baumanovskis sniedz prezentāciju par Elektroniskās muitas datu apstrādes sistēmas (EMDAS) darbību:

- veiktie uzlabojumi;
- EMDAS darbības audits;
- problēmu pieteikšanas forma;
- komunikācijas risinājumi;
- komersantu apmeklējumi.

V.Narnicka komentē, ka tiek veikts nemitīgs EMDAS uzlabošanas darbs un informē, ka attiecībā uz konstatētajām problēmām *Standard Oracle* komponentes darbībā sistēmas izstrādātājs ir atzinis problēmu esamību.

R.Zukuls izsaka pateicību Informātikas pārvaldes (turpmāk – IP) darbiniekiem par paveikto darbu EMDAS darbības traucējumu novēršanā un jautā par rezultātiem EMDAS darbību raksturojošo (statistikas) rādītāju noteikšanā, monitorēšanā un rādītāju publiskošanā.

A.Baumanovskis informē, ka IP darbinieki sadarbībā ar MP kolēģiem ir noteikuši vairākus EMDAS darbības rādītājus, no kuriem tiks izvēlēti atsevišķi rādītāji, kurus varētu salīdzināt dažādos laika periodos un arī tos publiskot.

R.Zukuls jautā par secinājumiem pēc IP darbinieku īstenotās prakses apmeklēt komersantus klātienē, fiksējot un risinot EMDAS darbībā konstatētās problēmas.

A.Baumanovskis informē, ka klātienē sistēmas lietotāju identificētās EMDAS darbības problēmas ir saprotamākas un līdz ar to arī risinājumu meklēšana ir konstruktīvāka.

E.Krātiņš norāda, ka EMDAS darbība ir uzlabojusies, bet nepieciešams mainīt problēmu pieteikšanas formu, jo esošās formas aizpildīšana ir laikietilpīga un nav ērta darbiniekiem aizpildīšanai. Par sistēmas darbību raksturojošo rādītāju – vienas deklarācijas apstrādei patērētais laiks – pauž viedokli, ka tas nevar būt objektīvs rādītājs, jo dažādos laika periodos EMDAS darbība ir atšķirīga, līdz ar to ietekmējot arī deklarāciju noformēšanas ātrumu.

V.Narnicka informē, ka EMDAS darbību ietekmē arī citu, ar EMDAS saistīto informācijas sistēmu darbība. Uzsver, ka IP ikdienas darbs ir ar esošiem resursiem tupināt uzturēt arvien pieaugošo sistēmas darba apjomu, vienlaikus nesamazinot kvalitātes rādītājus.

A.Baumanovskis komentē, ka, veidojot sistēmas darbību raksturojošo rādītāju statistiku, tajā netiek iekļauti ļoti īsi un ļoti ilgi muitas deklarāciju apstrādes laiki.

J.Tomsons jautā, vai kādā no normatīvajiem dokumentiem muitas procedūrām ir noteikti mītošanas vidējie laiki.

Ģ.Pilāns informē, ka Valsts ieņēmumu dienesta mītošanas standartā ir noteiktas mītošanas darbību laika robežas un šī informācija ir publicēta VID mājaslapā.

E.Jentkus norāda, ka rokasgrāmata programmiskās saskarnes izstrādei komersantu informācijas sistēmu sasaistei ar muitas informācijas sistēmu ir pieejama tikai latviešu valodā, līdz ar to šo rokasgrāmatu nevar izmantot ārzemju sadarbības partneri. Izsaka aicinājumu IP pārstāvjiem reizi gadā apmeklēt kādu no lidostas "Rīga" teritorijā esošajām preču pagaidu uzglabāšanas vietām, piemēram, SIA "Baltijas kravu centrs", lai uz vietas varētu darbiniekiem (EMDAS lietotājiem) izskaidrot muitas procedūru noformēšanas laikā radušos jautājumus saistībā ar EMADAS darbību.

A.Baumanovskis pateicas par izteikto aicinājumu un informē, ka IP to ņems vērā.

Nolemts: Uz nākamo MUKP sanākumi uzaicināt Krievijas muitas dienesta un kompetento iestāžu pārstāvjus sniegt informāciju par navigācijas plombu piemērošanas noteikumiem.

Sanāksmes vadītājs,
VID ģenerāldirektora vietnieks muitas jomā,
MP direktors

R.Zukuls

Protokoliste,
VID MP Muitas sadarbības un attīstības daļas
Plānošanas un koordinācijas nodaļas
vecākā muitas eksperte

I.Očagova